

Institutul de Istorie a Religiilor, Academia Română
Calea 13 Septembrie nr. 13, Aripa Vest, Et. III
050711 București
www.ihr-acad.ro

[DIHR Nr. 276/25.10.2024, vineri.]

Doamnei **Raluca Pantazi**
Redactor-șef **EduPedu**
<https://www.edupedu.ro/>
raluca.pantazi@edupedu.ro

Stimată Doamnă Raluca Pantazi,

Luând notă de articolul pe care l-ați publicat [în exclusivitate despre o eventuală „nouă configurație a institutelor de cercetare din subordinea Academiei Române”](#), îngăduiți-mi vă rog să vă supun atenției câteva precizări cu privire la Institutul de Istorie a Religiilor, pentru optima informare a publicului. Institutele Academiei Române având o structură de conducere sprijinită de un Consiliu științific, vi le adresez cu asentimentul colegilor din Consiliu, doamna dr. Gabriela Cursaru (Universitatea din Montreal) și domnii dr. Bogdan Tătaru-Cazaban (director *a.i.* al Institutului nostru în 2018–2022, secretar al Consiliului) și dr. Alin Suci (Academia din Göttingen și Universitatea din Helsinki).

Academia Română nu a comunicat oficial prin propriile sale [mijloace de comunicare](#) sau în circuitul administrativ intern, până la momentul de față, elemente ale acestei restructurări. Din exact acest considerent, nici Institutul de Istorie a Religiilor nu poate să reacționeze instituțional public, în calitate de instituție cu personalitate juridică distinctă și ordonator terțiar de credite (așa cum sunt majoritatea institutelor subordonate Academiei), în fața unor aserțiuni neîntărite oficial, care privesc în ansamblu sistemul de cercetare, implicit și cercetarea în Institutul nostru, și a căror înfăptuire este competența exclusivă a decidenților și legiuitorului. Dar Dvs. ați oferit în exclusivitate și în premieră națională informații lipsite de precedent, iar cele care privesc direct Institutul de Istorie a Religiilor nu corespund realității de fapt și se cuvin corectate.

Astfel, se menționează în două rânduri în materialul publicat în exclusivitate: Institutul de Istorie a Religiilor „cu 5 cercetători”, respectiv „care are 5 cercetători”. Nicidecum. Conform Organigramei în vigoare, așa cum a fost aprobată de conducerea Academiei Române în iulie 2024, după ce am aplicat deja în Institut toate prevederile constrângătoare ale OUG 34/15.05.2023, Legii 296/27.10.2023 și OUG 115/15.12.2023, Institutul de Istorie a Religiilor deține în prezent 9 posturi întregi de cercetare pe durată nedeterminată ocupate în acest moment de **10 cercetători**, la care se adaugă **alți 2 cercetători** care ocupă poziții auxiliare, precum și **alți 6 cercetători** validați de Ministerul Cercetării într-un proiect de cercetare european (Acțiunea COST CA23144), care se derulează în Institut în [2024–2028](#).

Totodată, întrucât este omisă din prezentarea listei celor 70 de institute din subordinea Academiei Române, se cuvine menționată **unicitatea** Institutului nostru ca instituție publică în România contemporană: nu există nici un alt institut de cercetare în Istoria religiilor în Academia Română; nu există nici un alt institut similar de cercetare în sistemul public de cercetare din România; nu a existat niciodată un institut similar de cercetare în istoria României. Eforturile de instituționalizare care aveau să conducă la fondarea și perpetuarea Institutului de Istorie a Religiilor au început la București în urmă cu aproape un secol și jumătate. Respectându-și toți predecesorii, Institutul ilustrează și apără această unicitate. În acest sens se poate corobora [Legea 296/27.10.2023 privind unele măsuri fiscal-bugetare pentru asigurarea sustenabilității financiare a României pe termen lung](#), art. XXIX alin. (8) și (9) (a-c).

Cum cercetarea se face în colective și în societate, publicul interesat de soarta ei are deja la îndemână reacția perfectă a Biroului Prezidiului din 23.08.2023, la apariția în spațiul public a unei forme a chiar legii menționate mai sus. Biroul Prezidiului Academiei noastre a oferit atunci cu strălucire un apel național [În apărarea cercetării academice românești](#): „Institutele și centrele de cercetare ale Academiei Române, prin **profilul și tematica** de cercetare abordată, **acoperă** în spațiul cercetării românești **zone unice de cunoaștere, de importanță națională**, conform unor **strategii** care implică **generații de cercetători și timp de lucru îndelungat**, care se măsoară în **zeci de ani**”. Este cea mai aptă descriere pe care a făcut-o Biroul Prezidiului inclusiv (în acest context: tocmai) Institutului de Istorie a Religiiilor. Toți cei afini cercetării – și toți colegii noștri din institutele Academiei – știu bine ce înseamnă *profil, tematică, acoperire, importanță națională, generații de cercetători, măsurare în zeci de ani*. Informațiile pe care le-ați oferit în premieră națională ating așadar tocmai racordul dintre **zonele unice de cunoaștere și strategii**. Conform poziției asumate public de Academia Română, ne reîntoarcem la o viziune globală: „[i]mediat după momentul istoric din decembrie 1989, **au fost înființate institute de cercetare care vizează cu deosebire domeniile prohibite sub regimul dictatorial comunist**: economie, sociologie, filosofie, psihologie, **istoria religiilor**”. „Imediat”, aici, nu se referă însă și la noi. Institutul funcționează de mai puțin de jumătate din timpul scurs din 1989. Abia după Congresul mondial pe care tocmai Institutul îl organizează în 2026 vom putea spune că am acoperit jumătate din această perioadă istorică.

Nu e un secret pentru nimeni că în câmpul deciziilor majore, cu consecințe care se pot arăta ireversibile la nivelul mai multor generații și transversal la nivel național, responsabilitatea colectivă trebuie prin urmare să fie proporțională. Știm cu toții ce se întâmplă altminteri. Însăși Academia Română s-a pronunțat ferm asupra restructurării recente a institutelor Academiei de Științe a Moldovei și chiar Dvs. ați preluat, într-un articol din 2022, acest deziderat indispensabil ideii de cercetare științifică: **La fel ca academicienii din R. Moldova, cei din România consideră că astfel de decizii ar trebuie „să fie bazate pe o evaluare obiectivă și transparentă, pe o argumentare convingătoare și discuții în întreaga comunitate științifică”**.

În baza și în limitele mandatului meu nu mă pot pronunța asupra altor aspecte deocamdată. Se cuvine însă ca publicul interesat de soarta cercetării să știe că Institutul de Istorie a Religiiilor se află în cea mai bună etapă de dezvoltare de până acum. **Niciodată înainte de 2024 nu a existat în spațiul academic din România un Institut de profil cu ocuparea cvasi-integrală a posturilor din HG-ul de fondare, ediții critice colective, proiecte internaționale câștigate și perspectiva unui Congres mondial iminent**. Prin grija Institutului, Bucureștiul va deveni în 2026 a cincea capitală din lume care organizează de două ori un asemenea Congres din întreaga istorie de 125 a instituționalizării acestui câmp unic de cunoaștere. În 125 de ani de mari reuniuni internaționale care definesc prezentul unei științe, Bucureștiul devine singura capitală care organizează de două ori *în interiorul aceleiași generații de cercetători* un asemenea Congres (am făcut-o deja în 2006) – singura din lume.

În această și în oricare altă privință, reamintesc conduita prin care se disciplinează orice adversitate, așa cum de pildă am făcut-o noi în campania națională de salvare a manuscriselor inedite ale unui anume Mircea Eliade, istoric al religiilor ale cărui proiecte instituționale la București eșuaseră. Sute de manuscrise din acea arhivă dezmembrată privat au revenit în circuitul public de numai doi ani încoace, destinate cum sunt de donatorii Institutului editării lor critice. Am asumat atunci un principiu imperisabil și invincibil pentru cultura academică și publică națională: *cum o ținem, așa o avem*.

Dar dacă o [ținem](#), trebuie să o [avem](#).

Vă mulțumesc.

Eugen Ciurtin

membriu fondator | cercetător științific I | director al Institutului de Istorie a Religiiilor

Fondat prin HG 32/2008 | Academia Română, Secția de științe istorice și arheologie
 CUI 24053142 | Tel. +40 21 314 30 74 | www.ihr-acad.ro | www.facebook.com/HistoryofReligionsBucharest/
youtube.com/@instituteforthehistoryofre8163 | instagram.com/inst.hist.religions.bucharest/